

Božić – Danja misa
Konkatedrala sv. Petra i Pavla, Osijek 2019.

Homilija: mons. Đuro Hranić, nadbiskup metropolit đakovačko-osječki

1.

U svom evanđelju sv. Ivan opisuje događaje koje drugi evanđelisti ne opisuju i čini to na neobičan način. On se ne bavi vanjskim stvarima, već onim unutrašnjim, govori o božanskoj Riječi. Bog je progovorio u svome jedinorođenom Sinu. Božji je Sin najsnažnija i najjasnija Božja Riječ upućena nama ljudima. Tako nas s čudesnom lakoćom, uvodi u betlehemsku štalicu, do onoga apsolutno prvog početka gdje nam je Bog progovorio samom činjenicom svojega utjelovljenja i učovječenja, time što je htio postati čovjekom. On, Sin Božji, tek rođen od Djevice Marije, progovara nam samim svojim utjelovljenjem te načinom, mjestom i okolnostima svojega rođenja. Progovara nam koja je mjera Božje ljubavi prema nama ljudima – to je Sin koji je postao čovjekom, kao malo dijete, u štalici, u jaslama; koji se na posljednjoj se večeri ponizuje do pranja nogu svojim učenicima, koji je od nas ljudi bio odbačen, raspet i umro za nas, koji u euharistiji silazi na oltar i postaje kruhom za nas. On nam progovara i o potpunom ostvarenju Božjega nauma o čovjeku. On, utjelovljeni Sin Božji je i savršeni čovjek, potpuno ostvarenje Božjega nauma o čovjeku. On koji se imao utjeloviti je savršena slika Božja, model prema kojemu je Bog stvarao čovjeka „u početku“. Zato je stvarni početak stvaranja Isus Krist. Tek njegovim utjelovljenjem i rođenjem od Djevice Marije dovršeno i djelo stvaranja, a naše je suobličavati se Isusu Kristu.

2.

O tom otajstvu Božjega utjelovljenja govori nam i Poslanica Hebrejima: »Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše očima po prorocima; konačno u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njemu po kome sazda svjetove. On, koji je odsjaj Slave i otisak Bića njegova te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijehe, sjedne s desne Veličanstvu u visinama; postade toliko moćniji od anđela koliko je uzvišenije nego oni baštinio Ime« (Heb 1,1-4). Taj tekst u našem pamćenju odmotava film duge povijesti Utjelovljene Riječi Božje, rođene u betlehemske jaslama. To je više tisuća duga povijesti Izraelskoga naroda, u kojoj je Bog govorio na usta Abrahamova, Mojsijeva i

Davidova, po gromoglasnim prorocima, preko gorljivih biblijskih pisaca i starodrevnih mudraca. Bog je priopćavao svoj božanski naum po ljudima, po jednom narodu, narodu izabranom među svim narodima. I ta Riječ koja je »odsaj Slave i otisak Bića njegova«, koja sve nosi snagom svojom, koja je baštinik svega i po kojoj su sazdana svjetovi, postala je čovjek - jedan od nas, i on je umro razapet na križu. Otajstvo je to, tajna koju mi ne možemo proniknuti, niti shvatiti umom, već prihvatiti samo vjerom.

Bog nije progovorio u Isus onda kad je on započeo svoje javno djelovanje, nego je progovorio već u času njegova rođenja, po biću tog malog krhkog Djeteta položenoga u jaslje. Bog će za Isusova života govoriti kroz cijelu njegovu ljudsku osobu, kroz njegove riječi, njegovu blagost, kroz njegovu srdžbu na trgovce u hramu, na farizeje i pismoznance. Bog će govoriti kroz Isusove prijatelje i neprijatelje, govorit će kroz Isusove radosti i suze, kroz njegov umor na samarijanskom zdencu, na svadbenoj svečanosti u Kani Galilejskoj, u tjeskobi u Getsemanskom vrtu, kroz njegove susrete s kljastima, hromima, slijepima, gubavima i svima drugima, kroz njegove geste i pokrete, kroz njegovo milosrđe ... Utjelovljena Riječ Božja bit će pravo ljudsko tijelo, tijelo koje diše, jede, misli, govori. Ali on je i pravi Bog, zato je Bog onaj koji će govoriti i kroz Isusove strahove, kroz njegove izmučene udove, razapete ruke i noge, kroz njegov probodeni bok, napokon kroz njegovu smrt.

No, Ivan se kako čitamo u proslovu njegova Evandjelja, ne zadovoljava niti samo izričajem da je Bog govorio po Sinu; za njega je važno da je „Riječ tijelom postala“, da je Bog postao čovjekom, da je Isus Krist i Bog i čovjek, da se Bog nastanio među nama ljudima da bi razgovarao s čovjekom kao što čovjek razgovarao s čovjekom... Tako je neprolazna Riječ posljednji smisao svega, i svih stvari.

3.

Draga braćo i sestre, Božić je veliki pučki blagdan, ali i veliko kršćansko otajstvo. Božić je liturgijski spomen prošlog događaja — Isusovog rođenja — ali je i uvijek aktualno otajstvo. Božić je valorizacija ljudskog života, ali i otkriće mogućnosti božanskog života za nas ljude. Božić je otajstvo koje slavimo (zato) da se sada dogodi, da spasi nas i našu povijest. Božić nije nikada samo jedno (prošlo) rođenje, 'rođendan'; on je stalno preporođenje. Božić je Božji Sin koji postaje čovjek, ali sa svrhom koja Božić uvijek čini novim i

presudnim: postao je čovjek da bi ljudi postali kao Bog. Božić nije veličanje čovjeka onakva kakav jest; on mu predlaže nove ciljeve, da poduzme nove zahvate, iznad njegovih sila. No, to još nije najdublji razlog koji čini ovaj blagdan. Naše pobožanstvenjenje (oboženje) nije nešto neočekivano i nešto suvišno. To je ostvarenje nacrtu za koji smo stvoreni, odvijanje jednog jedinog plana u koji spada stvaranje i otkupljenje, zemaljski i vječni život, sadašnjost i budućnost. Božić je slavlje našeg pravog identiteta. Nije Isus Krist stvoren kao mi, nego mi smo stvoreni kao on. Božić je blagdan našeg utjelovljenja u njega. Ovdje nalazimo izričaje i sadržaje Prologa: '„Sve postade po njoj”, „bijaše na svijetu i svijet po njemu posta”, „u njoj bijaše život”, „svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka”, „od punine njegove svi mi primismo”...

4.

Božićno nam otajstvo govori po rođenju Djeteta koje je postalo kamen međaš čitave povijesti i svega stvorenoga. U njemu, po njemu i za njega je sve stvoreno. Zato na svijetu nemaju budućnost oni koji su sada moćni, koji imaju silno bogatstvo ili vojno naoružanje. Božićno dijete Isus, Utjelovljeni Sin Božji nam govori da će ono što se danas drži bogatstvom uskoro biti prevladano, te da će se odnosi u svijetu naglo mijenjati.

Budućnost će imati onaj koji bude otvoren za Dijete – pisano velikim i malim slovom. Budućnost će imati onaj koji će u svojoj otvorenosti prema Bogu razborito podizati potomstvo te ga cjelovito obrazovati i odgajati. Bog nam je u Betlehemu pokazao što je najvrjednije: Oko Djeteta – Riječi koja je Tijelo postala se okupilo i nebo i zemlja, zvijezde i anđeli, mudraci i pastiri, stoka i priroda. Od te Riječi, od Betlehenskog Djeteta se očekuje prepород svijeta koji će pogodovati tomu da se spozna što je glavno, a što sporedno; što je bitno, a što tek prigodno; što je uvjet, a što posljedica; što je temeljno i trajno, a što tek slučajno; što je korjenito, a što površno; što je nužno i potrebno, a što tek zamamno i zabavno.

Riječ tijelom postala nam govori da tko želi upropastiti jedan narod, taj ga želi ostaviti bez D/djeteta, bez otvorenosti prema Bogu i bez potomstva. To su znali Egipćani pa su Izraelcima ubijali mušku djecu, a to je znao i Herod pa se malog Isusa htio što prije riješiti da ne bi narastao, ojačao i zasmetao.

O Božiću, u Betlehemu je riječ o čovjeku, o njegovu rođenju, o početku novoga svijeta, o objavi zaboravljenih vrijednosti. Dakle, riječ je o staroj istini koja ponovno postaje sasvim novom: Od svih stvorenja na nebu i na zemlji čovjek je Bogu najmiliji. Među svim blagom, Bogu je najvredniji čovjek! I Bog je došao i utjelovio se da u našoj noći ponovno objelodani istinu, koja je nekada bila razumljiva sama po sebi, a u naše dane opet postaje takvom u svjetlu božićnog otajstva.

Božićno otajstvo, draga braćo i sestre, tako u sebi nosi snažnu antropološku i humanističku poruku o svetosti i nepovredivosti ljudskog života kao Božjeg dara, o dostojanstvu majčinstva i očinstva, o vrijednosti bračne ljubavi muža i žene te važnosti obiteljskog zajedništva roditelja i djece.

5.

Jasle u koje biva položeno Dijete Isus slika su siromaštva i neprihvatanja. No, one ovdje imaju i dublje značenje. Jasle su hranilište. U njih biva položen onaj koji je sebe nazvao „Kruhom koji s neba silazi“. I ime Betlehem znači „Kuća kruha“. U svakome slavlju euharistije nalazimo se u ‘Betlehemu’, za jaslama’ u kojima nam se daruje Kruh s neba. U otajstvu utjelovljenja Bog se daruje nama za hranu, da bismo imali život. Istinski život.

Draga braćo i sestre, draga braćo svećenici i poštovane časne sestre, sa željom da svi imamo hrabrosti za ponizno otvaranje Božjoj Riječi, da joj otvorimo svoj srce, svoj život, svoju obitelj i svoj dom, različita područja našega života – da nam ona progovori i suobliči nas Riječi koja je tijelom postala - Isusu Kristu, svima Vam želim sretan i blagoslovljen Božić.